

Якщо плануєте садити дерева в осінній період, то орієнтуватися слід на початок листопаду, коли ріст дерев зупинився. І закінчити треба за 3-4 тижні до встановлення стійкої морозної погоди. Якщо зробити це раніше, то може статися, що придбані саджанці все ще не ввійшли у фазу спокою і при пересадці не приживуться. Якщо пізніше – великий ризик підмерзання кореневої системи.

Підготовку до осінньої посадки починають з розмітки ділянки, оцінки родючості ґрунту і рівня залягання ґрунтових вод, так як від цих показників будуть залежати розміри ям для саджанців. Як правило, на ділянках з важким, малопоживним, глинистим ґрунтом саджанці перші два-три роки розвиваються нормально, а потім несподівано чахнуть. Пов'язано це з тим, що спочатку коріння вільно ростуть в живильному ґрунті, який садівники закладають в посадочні ями, а до початку плодоношення впираються в щільний та неродючий ґрунт. Щоб цього не сталося, на глинястих ґрунтах рекомендується копати ями не глибокі, але широкі, або застосовувати безямкову посадку, при якій саджанець розміщують на поверхні ґрунту і присипають коріння шаром до 50 сантиметрів. Що стосується випадків з високим рівнем ґрунтових вод, то при осінній посадці велика ймовірність, що коріння саджанця взимку можуть опинитися у крижаній воді. виправити ситуацію допоможе шар дренажу на дні ямки або дренажні канали (глибина не менше одного метра), засипані цегельними уламками. Непоганим варіантом може бути і без'ямкова посадка, але її у всіх випадках

рекомендується проводити тільки навесні.

Для саджанців з відкритою кореневою системою ямку роблять такою, щоб коріння вільно розміщувалися у верхній 2/3 частині, а в нижній третині – ґрунт з добривами. В середньому показники ширини і глибини посадкових

ям для яблунь і груш на сильно-рослих підщепах складають 120×60 сантиметрів, для слив та вишень – 100×50 сантиметрів, а для карликових з поверхневою кореневою системою – 80×50 сантиметрів. На глинистих ділянках ширину ями збільшують мінімум до 150 сантиметрів, а глибину зменшують до 30 сантиметрів, але коріння зверху додатково присипають шаром ґрунту товщиною 25-30 сантиметрів. Така висока посадка в обов'язковому порядку вимагає додаткового утеплення кореневої системи на зиму.

Не забудьте перед посадкою плодового дерева подивитися на його кореневу систему. Якщо ви знайшли ушкоджене або старе відмерле коріння, то видаліть його. Перед тим, як опустити дерево в яму, потрібно вмочити його корені у суміш глини та гною, це допоможе дереву швидше рости

Посадкові ями заповнюють приблизно на 1/3 сумішшю родючої землі, взятої з поверхні ґрунту або спеціально купленої, з добривами. На одну посадочну яму вносять 3-4 відра перегною, 1-1,5 кг суперфосфату, 150-200 г сірчано-кислого калію і 1 кг деревної золи. У центр ями забивають кіл, який стане опорою для саджанця і буде прикривати його стовбур від яскравого сонця з південної сторони. Відразу ж після посадки саджанець слід підв'язати до кілка 8-ми подібною петлею, причому центр «вісімки» повинен знаходитися між саджанцем і опорою. Висоту кілочка потрібно відрегулювати так, щоб після посадки його верхня частина не доходила до розгалужень саджанця і не травмувала їх надалі. Він повинен підніматися над ямою не менше ніж на 50-60 см.

Далі засипають яму родючою землею приблизно на 2/3 її у вигляді горбка (це для рослин з ГКС), потім по цьому горбку розподіляємо коріння саджанця, так щоб коренева шийка була на 4-5 см вище рівня ями. Дуже важливо не заглиблювати кореневу шийку, так як це викличе пригнічення зростання і підвищить сприйнятливості до захворювань та шкідників. Заглиблення при осінній посадці, може призвести до загибелі дерева в першу ж зиму.

Підвищена температура в ґрунті в поєднанні з високою вологістю (особливо під час відлиги) стають причинами кільцевого випривання кори в області кореневої шийки. Так як ці зміни відбуваються під землею, помітними вони стають не одразу, а тільки коли деревце вже безповоротно гине. Запобігти такій неприємній ситуації допоможе визначення місця кореневої шийки, яке багато садівники часто плутають з місцем щеплення, розташованим трохи вище. Приблизно рівень кореневої шийки знаходиться на три-чотири сантиметри вище першого відгалуження коренів і на п'ять-сім сантиметрів нижче місця щеплення. Точніше його можна знайти за кольором: якщо в цьому місці протерти стовбур мокрою ганчіркою, то стане помітний перехід від світло-коричневого забарвлення коренів до зеленуватого кольору стовбура.

Правильна посадка дерева повинна враховувати подальшу усадку ґрунту і опущення кореневої шийки до чотирьох сантиметрів на легких ґрунтах і до шести сантиметрів на важких. Таким чином, при посадці саджанець піднімають на «ґрунтову подушку» відповідної товщини, щоб через час рівень кореневої шийки зрівнявся з рівнем землі. Для зручності садівники часто використовують рейку, яку укладають горизонтально на посадкову яму і щодо неї правильно піднімають саджанець.

Кореневу систему дерева при посадці присипають в кілька прийомів, добре ущільнюючи ґрунт ногою в напрямку від краю ями до саджанця (натискаючи п'ятою на краю ями, а потім носком поруч з саджанцем). Після посадки по колу посадкової ями формують валик із землі заввишки 5-8 сантиметрів і повільно, рівномірно виливають у лунку два відра води.

При посадці дерев полив проводять обов'язково, незалежно від вологості ґрунту та погоди, так як це сприяє швидкому осіданню ґрунту і кращому його контакту із корінням саджанця. Після поливу лунки мульчують перегноем, сухим листям або ґрунтом шаром 8-10 сантиметрів, щоб краще зберегти вологість у районі коренів.

В останні роки різкі кліматичні зміни не дають можливості передбачити результат зимівлі дерев, причому різке зниження температури ще на початку зими може стати причиною їх загибелі навіть у разі подальшої теплої погоди. Тому осіння посадка дерев повинна обов'язково включати утеплення, що допоможе також захистити їх від шкідників та від вигорання на сонці. Для цього саджанці доверху обв'язують світлим щільним пакувальним папером, очеретом або стеблами соняшнику, після чого проводять мульчування пристовбурних кіл мохом, перегноем, компостом або листям. Додаткове обладнання дрібною металевою сіткою захистить деревця від набігів зайців.

Після підмерзання ґрунту штабтики додатково підгортають землею на висоту 20-30 сантиметрів, а після снігопаду – ще й снігом. Зауважте, землю і сніг для підгортання слід брати подалі від саджанців, щоб не оголювати їх коріння. Для невеликої кількості посадкового матеріалу утеплення можна організувати іншим чином: надіти на саджанці ящики або бочки без дна і засипати порожнину сумішшю листя із землею. Навесні після сходу снігу каркаси потрібно буде зняти і розподілити листя біля стовбурів. Рішення про те, варто чи ні розивати фруктовий сад або просто посадити кілька фруктових дерев, це ваше рішення. Але завжди приємно і корисно вживати в їжу продукти вирощені своїми руками.